

Bibliothèque Ukrainienne Symon Petlura à Paris
Українська Бібліотека імені С. Петлюри в Парижі

6 rue de Palestine - Paris 19^e

Téléphone: 202 29-56

Для переказу грошей
Поштове конто : С.С.Р. 8369 06. Paris.
6, rue de Palestine. Paris 19^e

Банкове конто : Crédit Lyonnais. 22, Avenue des
Gobelins. Paris 5e. — № 65637 W. Bibliothèque
Ukrainienne S. Petlura.

ПІК XVI — Ч. 32.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

ТРАВЕНЬ 1974.

М. Ковальський

« ВІЧНЕ ПІДДАНСТВО »

(невиданий ще твір В.К. Прокоповича)

Рада Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі має намір видати твір В.К. Прокоповича, фундатора Бібліотеки, під назвою « Вічне підданство ». Цей твір зостався в рукопису після смерті В.К. Прокоповича, який доручив переглянути його проф. Андрієві Яковлеву, спеціялісту правничих наук, а особливо в царині трактування юридичних термінів XVII століття.

У цьому останньому творі В.К. Прокоповича охоплено дуже широко аналіз внутрішньої і зовнішньої суті термінів « вічний » і « підданство ». Вказуючи і обробивши всі приступні матеріали, В.К. Прокопович дає синтезу внутрішнього значення цих термінів, що були вкладені в основу статей договору 1654 року на Переяславській Раді поміж Богданом Зіновієм Хмельницьким, гетьманом України і Війська Запорізького, та московським царем Олексієм Михайловичем.

Твір В.К. Прокоповича цікавий не тільки колосальним матеріалом, використаним автором, але і оригінальним підходом до теми і висновками, що випливають з аналізу цих двох термінів. Особливо важливим і цінним є цей твір для молодшого покоління, яке знає про Переяславський трактат 1654 року із підручників історії України, а ці ж останні не вповні висвітлюють значення і ролю цього трактару. Твір В.К. Прокоповича, написаний легкою і доступною для всіх мовою, з багатьма оригінальними порівняннями, а також ясним викладом доби XVII століття. Зокрема яскраво проступає різниця між тодішніми і сучасними розуміннями цих термінів.

Коротке резюме твору В.К. Прокоповича зводиться головним чином до інтерпретації й правдивого розуміння цих двох термінів — « вічне » і « підданство ».

Термін « вічний » у XVII століттю уживався не в розумінні « вічності », як то може видатися на перший погляд і як то це розуміла більшість російських істориків, а в розумінні « доживотності », себто « до кінця віку » тої особи, яка підписала даний трактат. Справді, коли мінялися, в силу тих чи інших обставин, гетьмани України, то Москва пропонувала інші статті договору перед тим заключеного в Переяславі у 1654 році, при чому, розуміється,увесь час намагаючися обмежити « права і вольності » за-

безпеченні Переяславською угодою. Цей факт поновного заключення угод між Україною і Москвою, доказує, що термін « вічний » мав зміст не « вічно-постійності », а « доживотньо-тимчасовості ».

Треба додати до того, що у XVII столітті термін « вічний » взагалі в Європі, яка ще жила традиціями середньовіччя, зустрічається дуже часто в документах міжнародного характеру, які означували характер стосунків поміж суверенами Західної і Південної Європи, як також і Сходу. Власне тому і вжито було в Переяславі цей термін, бо так, мовляв, годилося формулювати характер міжнародних актів поміж двома державними організмами.

Ta сама інтерпретація торкається і терміна « підданство », інтерпретація, яка ні в якому разі не розуміється так, як це розуміється у ХХ століттю. В епоху царя Олексія Михайловича, у самій Московщині, слово « підданство » не існувало. Воно увійшло в акти значно пізніше вже за часів російської імперії часів Петра I. В часи Переяславської угоди все населення московського царства іменувалося « холопами », включаючи сюди і боярство, і міщанство, і торгівців, і кустарів і селян. Єдиний цар московський був самодержцем над усіма « холопами » свого царства.

Наводячи силу прикладів із тодішнього міжнародного життя, В.К. Прокопович трактує термін « підданство », як свого роду « протекцію », яка включає і права і обов'язки для обидвох договірних сторін. Отож, гетьман Богдан Хмельницький у Переяславі 1654 р. прийняв « протекцію » московського царя, заключаючи цю угоду як рівний з рівним. Адже в тій угоді говориться про збереження « прав і вольностей України і Запорізького Війська ». Справді бо Хмельницький веде самостійно, без відома московського царя, переговори з володарями Молдавії і Волощини, з королем Угорщини, з імператором Фердинандом, і з королем Польщі Владиславом IV, і з королем Швеції Карлом X, з яким навіть доходить до стадії союзу. Отож, ця дипломатична діяльність гетьмана, як суверена окремої держави, суперечить розумінню « підданства » та її « вічного ».

Ці історичні дані показують, що роль гетьмана

України означала його значіння, як суверена окремої держави, населення якої ні в якій мірі не вважало себе (і так воно в дійсності було), як «підданим» московського царя. Треба додати, що і внутрішня структура української держави абсолютно не була ідентичною до внутрішньої структури тодішньої Московщини. Це видно у всіх ділянках життя України — духовно-релігійній (українська ієрархія і її духовенство жило своїми давніми традиціями), політично-адміністративній (поділ України на полки і сотні, що так само протирічило московській структурі управління), соціальній (існування на Україні промислових корпорацій згідно з т. зв. «Магдебурзьким правом» самоврядування, що не існувало в Московщині), культурно-духовній (існування Могилянської Академії, яка була світочем науки і культури, і впливи якої сягали далеко на північ до Московщини), і нарешті, повна відсутність «кріпацтва» в Україні, де земля, після Переяславської угоди, належала тим, які її обробляли. Не вказуючи вже про кипучу економічну діяльність населення України, як броварство, млинарство, винокурні, гончарні, шкіряні, цегельні, скляні і деревообробні підприємства і т. д., що давало Україні не аби яку роль могутнього економічного росту і дозволяло їй мати широку сітку міжнародних економічних і торговельних стосунків і з Заходом, і з Півднем і зі Сходом. А цього в Московщині в таких розмірах подібного росту не було. Одмітимо той факт, (що не зазначений у творі В.К. Прокоповича, бо такі деталі не входили в обсяг його твору), що, наприклад, в ті часи в Кенінгсберзі, у Східній Пруссії, українці — козаки мали свої будівлі-склади, де вони складали все те, що привозили з України, як свою продукцію, на обмін з тими продуктами з Європи, які їй були

потрібні.

Вертаючися до теми «підданства», В.К. Прокопович наводить так само і приклад, так би мовити, парадоксального характеру, а саме, що одної пори «Запорізьке Козацтво» було під по-двійною «протекцією», а не «підданими», як польського короля і московського царя. В іншому місці В.К. Прокопович наводить слова В. Бутурліна, московського посланця на Переяславській Раді, який іменем царя обіцяв Україні, гетьманові і всьому Військові Запорізькому «оборону і захисту», що власне і говорить про протекцію, а не про «підданство».

На закінчення візьмемо цитату із рукопису В.К. Прокоповича: «Отже, в очах сучасників-українців і чужинців «підданство» — це «примирє», «пиши міеже», мир, угода, «з'єднання приязні», умова про оборону, протекцію, тодішнім латинським терміном мовлючи, союз.

Цей акт двосторонній взаємний, згода двох рівних сторін».

«Зміст «вічного підданства», як бачимо, в XVII століття — на наш погляд, сусідів і спільніків наших, держав нам союзних чи прихильників, не той, що тепер у віці ХХ. Він цілком інший і навіть із іншої сфери:

1. не стосунків індивіда-громадянина до колективу-держави, а стосунків двох держав.
2. не життя внутрішнього держави, а відносини зовнішніх — сусідів держав.
3. не з царини державного права однієї держави, а права міжнародного».

Ця цитата вичерпує цілий зміст твору В.К. Прокоповича, який, повторюємо, зацікавити мусить не тільки наше молодше покоління, але і всю українську спільноту у світі і на Україні сущих.

Проф. П. Шумовський

ПРАВДОПОДІБНЕ ПОХОДЖЕННЯ «КИРИЛИЦІ» І «АНТИЧНІСТЬ» ПРОТОСЛОВ'ЯНСЬКИХ ПИСЬМЕН

Це невтомній праці М. Скрипника (Голляндія) над дощечками «Влес Книги», над архівами покійного Ю. Мирслюбова, переписувача тих «дощечок» та останнє, над пам'ятниками писемності слов'ян до Р.Х. (видавництво «Млин», Лондон, 1974), що ми завдячуємо тим багатим матеріям, котрі вже служили нам для написання попередньої статті про «Влес Книгу» (інформаційний бюллетень ч. 27, січень 1972) та цієї короткої замітки про кирилицю і протослов'ян. Називасмо це «заміткою», бо на такі теми треба б написати цілу брошуру, що вимагало б глибших студій і документації.

Як уже було подано в загадній статті про «Влес Книгу», св. Кирило (Константин Філософ), ідучи з візантійською місією до Хозар (860 р.) затримався по дорозі в Корсуні (Херсонес, літописна «Сурожська Русь»). Там у одного «русино» він «обрете» (видно набув) дві книги «Псалтир і Євангелію» написані «роуськими» староукраїнськими письменами. Св. Кирило, знаючи слов'янську (болгарську) мову, легко поро-

зумівся з тим «рутеном» й швидко навчився читати ті книги. Таким чином св. Кирило, ще до від'їзду до Моравії, в 763 р., мав готовий, цілком підхожий протослов'яnsький альфавіт, щоб перекласти «кирилицею» з грецької на церковнослов'янську мову богослужбові книги для моравів. Отже, не він винайшов т. зв. «кирилицю», а лише пристосував до особливостей фонетики старослов'янської церковної мови, слов'янізований грецький альфавіт, ввівши до нього ряд знаків, яких не було в грецькому альфавіті (напр. для позначення таких звуків, як б, ж, ц, ч) та додаючи кілька чисто грецьких літер, взагалі мало вживаних (фіта, іжиця, пси).

Одним словом, можна сказати, що св. Кирило (Константин Філософ), з походження грек, в своїх перекладах богослужбових книг сильно спростив старослов'янську, згл. староукраїнську мову і її альфавіт. Це спрощення альфавіту подекуди відбилось на тексті «Влес Книги», котра була написана в 9-тім столітті, в староукраїнській мові, близчій до мови протосло-

в'янської ніж до церковно-слов'янської. А що «Влес Книга» була написана на «дощечках» то це характеризує ту епоху, коли першій стан староукраїнської писемності не мав ще фонетичного письма і археологи знаходять перші написи, значки на різних предметах. Наприклад, навіть перший напис «кирилицею» знайшли не на папері або пергаменті, а на посудині з X віку (Гнездовський могильник), ще задовго до початку літописання (XI ст.).

Якщо «кирилиця» являє собою слов'янізованій грецький альфабет, яким користувалися слов'яни частинно вже від давшого часу до св. Кирила, то другий альфабет «глаголиця» рівночасно існувавши серед слов'янських народів і в Україні, був хронологічно старший і, як припускав болгарський учений В. Георгіев, був штучно створений ніби самим св. Кирилом. Цей альфабет загалом не прищепився, хоч ним було написано чимало різних рукописів. Цікаво, що в школі для боярських дітей за часів Володимира Великого (Х-ХІ ст.), вчили два альфабети, т. зв. грецький альфабет, тобто «кирилицю» і «глаголицю». Але «глаголиця» протрималася ще десь до XIII ст. і зникла, а «кирилиця» на була великого поширення і лягла в основу сучасного альфabetу цілого ряду слов'янських народів. Вона, властиво, зберегла ту мовну безпереривність, що лучить сьогодні слов'янські мови з мовою протослов'янською, походження якої, так як і кирилиці треба шукати на півдні, на Балканах.

Вже саме припущення, що «Влес Книга» була написана десь на півдні сучасної України, між Прикарпаттям, Дунаєм, Чорним морем і Доном, показує, що протослов'янська писемність постала дуже давно на Балканах. В альфабеті «Влес Книги» знаходимо багато літер близьких до ілірійської азбуки (в словнику Зизанія слово ілірієць є тотожне з назвою слов'янин та навіть до етруських знаків).

Це є цілком зрозуміле, бо ще від середини бронзового віку (трипільської культури) протоукраїнські племена Придніпров'я зберігали економічні зв'язки з південними країнами або й мали з ними воєнно-політичні сутички. Про це свідчать знахідки (на нижнім Дніпрі та на Південнім Бузі) бронзових дволезових сокир, характерних для крито-мікенської цивілізації і Трої та знахідка протоетrusького (тroyянського) шолома у с. Кремінній, Хмельницької області.

Сміливі походи або й переселення на південь причорноморських народів, що тягнули з собою також деякіprotoукраїнські племена починаються ще в XI-VIII в. до Р.Х., а саме переселення кіммерійців, які через Фракію дістались до Малої Азії (Фригії) і в VIII в. оселились в Каппадокії. Знову в III ст. н. е. (264 р.) до тієї самої Каппадокії дійшли скити разом з нашими племенами боран чи літопиських полян. (знахідки малоазійських монет на терені Києва).

Отже, ілірійські й етруські літери дістались до староукраїнської писемності, до «Влес Книги», з далекого півдня, з півдня сучасної Болгарії та Югославії. Це тут постала протослов'янська писемність, що її створив і вживав насамперед народ або група північнофракійських племен, які звалися ур-ілірійцями. Тому власне протослов'янську писемність можна вважати за найстаршу в Європі (більш ніж 1500 р. до Р.Х.) тоді коли початки грецької писемності Британська енциклопедія відносить до VII в. до Р.Х., а латинської до II ст. до Р.Х.

Про це все довідуємося з недавньої (1971-1973 рр.) літератури, з праць д-ра В. Георгієва, члена Болгарської Академії Наук, який писав про етногенезу балканських народів. В своїх лінгвістичних і ономастичних студіях В. Георгіев по-кликується також на археологічні дані його болгарського колеги д-ра В. Мікова, а студії етногенезу різних балканських народів починає він ще з епохи бронзи (2500 р. до н. е.). Тоді, на його думку, відбувалася велика міграція бувших балканських північнофракійських народів: дарданців, мизійців і фригійців до Малої Азії, де дарданці, властиво, дали початок троянцям («Балканські студії», ч. 3, 1972). Здається, що в своїх попередніх студіях (1971 р.) Георгіев називає всі ці народи зібреною назвою «ур-ілірійців» (proto-ілірійців), які, крім Малої Азії, займали, до приходу греків (XII ст. до Р.Х.), всі егейські острови, а головне Крит й де вони створили славнозвісну Крито-мікенську культуру, а також високу культуру Трої. Про це знаходимо дані в гомеровій Іліаді і в Одіссеї, а перші епічні твори Гомера, як подає Георгіев, були писані в ур-ілірійській мові. Він уважає етрусків за ур-ілірійських троянців (e-трус —> e-трос —> трос —> троя).

Але інвазія індогерманських «варварів» — греків, як пише Георгіев, з півночі (від балтійського моря, сучасних — Богемії, Мадярщини і північно-східної Греції), які принесли з собою культ «трупоспалення», поклали кінець колись могутньому пануванню Трої і Крито-мікенської культури. (Тroyянська війна 1194-1184 рр. до н. е.) Троянці — етруски мусили шукати нової батьківщини, яку вони знайшли на терені сучасної Італії. Сюди вони принесли свою високу культуру і старалися об'єднати в одну імперію різні народи апеннінського півострова. До найбільшого політично-культурного розквіту вони дійшли в VI ст. перед Р.Х., але пізніше вони майже цілком загинули в боротьбі з римлянами. Від них залишилися лише численні пам'ятники культури та кам'яні надгробки з написами котрих до останнього часу ніхто не міг відчитати. Тому то, це була велика сенсація, коли В. Георгіев потрапив їх відшифрувати, користаючись протослов'янським альфабетом.

Про відкриття В. Георгієва в 1971 р. була перша коротка замітка в «Інтернац. Геральд Трибюн», а пізніше в «Радянській Україні» ч. 106, 1971, ширша замітка затитулована: «Розв'язано етруську загадку», з таким текстом: «Болгарський учений В. Георгіев розв'язав одну з найскладніших задач, над якою близько 200 років бились вчені всього світу — відкрив ключ до читання етруської писемності.

Від етруського народу, що жив на території нинішньої Північної та Центральної Італії зник до початку нашої ери, залишилось близько 10.000 написів, які були повною загадкою.

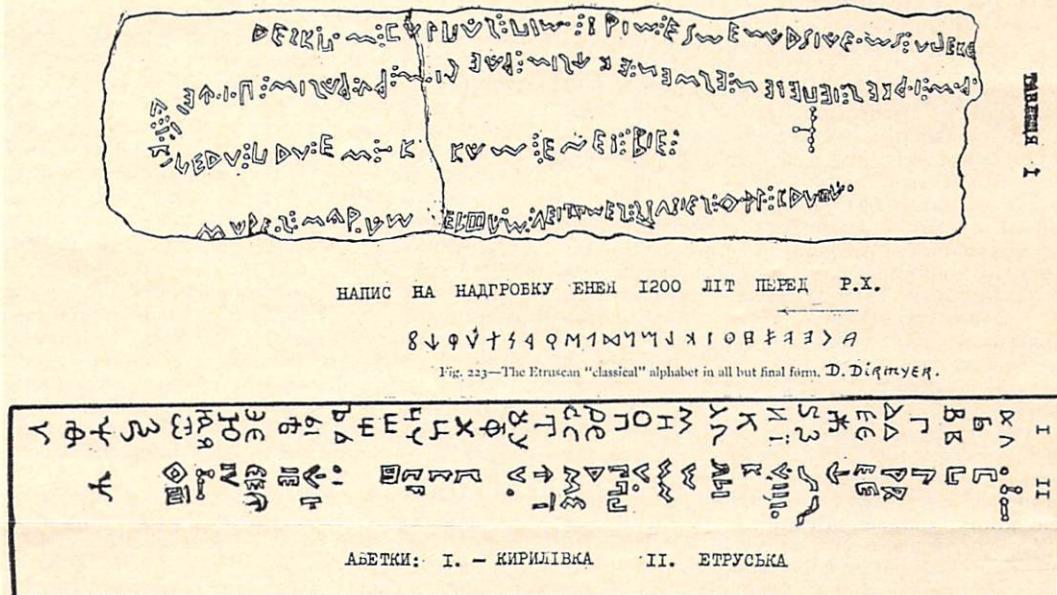
В результаті багаторічних дослідів, В. Георгіев установив, що етруська мова близька до гетської мови, якою говорили північнофракійські племена — гети — предки західних слов'ян, які жили в II тисячолітті до нашої ери. Використовуючи відому вже мову гетів, В. Георгіев перевів етруські тексти, які розповідають про багато моментів з історії не тільки етруського народу, але й стародавнього Риму».

На жаль у доступних для нас наукових працях В. Георгієва, нема його головних праць на цю тему, а саме нема зіставлення альфabetу етруського з протослов'янським, або гетським, а

в світовій літературі про етрусків подається кілька або й кільканадцять «типових» етруських альфабетів (разом з Марсіліяна і Формело), залежно від місця їх знахідок.

Подаємо тут для ілюстрації (таблицю) порівнання кирилиці з етруським альфабетом та етруський напис на надгробку Енея. Цю таблицю цитує М. Скрипник (Вид. «Млин», Гага-Лондон, 1974) з книжки «Пам'ятки писемності слов'ян до Р.Х.» цілком невідомого автора Тадея Воланського, що була надрукована в Москві, в 1854 р. Фотокопію цієї книжки М. Скрипник знайшов в архівах Ю. Миролюбова. Тому що

прізвище автора Т. Воланського не фігурує, ані в «Великій радянській енциклопедії» ані про нього нічого не згадує В. Георгіев, то подаємо ту таблицю з застереженням, як приклад одного з багатьох варіантів етруського альфabetу, до речі, мало подібного до «класичного альфabetу» Дірмаєра. Однак факт, що Т. Воланський переклав сотки етруських написів доводить, що він, правдоподібно, також користувався якимось «протослов'янським або й гетьським кодом». Правдивість перекладу та порівнання двох альфabetів, кирилиці і етруського може підтвердити лише В. Георгіев.

Текст напису протослов'янською мовою

Рескі вес Бог, виш Віма і Діма, Езменю Рсіое
Ім-же опеце (мой) дом і десес, лепейен Езмен!
Екатезім далечін; до долу зім поежею.
Тоці веро — веро ес! како ем Еней цар-роде.
Сідеіз с Ладоім в Елішом, Лейти пойmez, забив-
влаез;
О дорогі, хороший!

Переклад М. Скрипника

Райський всіх Боже, вище за Віма й Діма, Езмен
Русі
Візьми в опіку мій дім і дітей, найліпший Езмен!
Гекати царство далеко; до долу землі виїзджаю;
Це с так вірно, як те, що я є Еней — цар-родом.
Сидиш з Ладом в Еліші, Лети черпнеш і забу-
деш.

О дорогий, хороший!

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ БІБЛІОТЕКИ

Чергові звичайні Загальні Збори Української Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі відбулися 1-го березня 1974 р. у власному приміщенні Бібліотеки. Зборам надіслали свої привіти Владика Митрополит Мстислав і численні українці з різних країн поселення. Після відкриття, голова Ради Б-ки проф. Павло Шумовський передав керівництво зборами інж. Миколі Маслову. Секретарював д-р Назар Ясинчук.

Однохвильною мовчанкою вшановано пам'ять померлих членів Б-ки сл. п. пор. Ілька Шаповалла і Юхима Бацуцу. На пропозицію Ради збори гучними оплесками затвердили нових членів Меценатів Б-ки: Каленика Лисюка, Онтаріо ЗСА, Радіона Пироженка, Лос Анжелес ЗСА,

Михайла й Меланію Шемет, Ліон Франція та мистця Олексу Грищенка, Ванс Франція, які своїми щедрими дарами збагатили Бібліотеку-Музей. Одноголосно прийнято нових дійсних членів та членів прихильників.

У свому звіті про загальну діяльність Б-ки за минулу каденцію (1972-1973 рр.), голова проф. Шумовський сказав, що членство за той період значно зросло. Книжковий фонд значно збільшився. Нові книжки поступають або даром від української еміграції або шляхом закупу. Центр документації має понад 28.000 карток, упорядкованих у 50 відділах, які будуть ще дальнє сегреговані. На жаль користування матеріалами Бібліотеки українцями Парижа ще не достатнє.

Збільшилося число чужинців, які користуються документацією Б-ки, між іншими для своїх дисертацій. Значно збагатився Музей рідкісними й унікальними експонатами так, що можна було організувати виставку їх.

Архів Б-ки щораз поповнюється. Всч. Отець Євген Бачинський з Швейцарії, крім великої кількості книжок та різних вартісних матеріалів передав для Б-ки архів старої Паризької Громади, який уже використовувався. Видання рукописів Пелісє і Прокоповича ждуть своєї реалізації, бо вимагають ще багато редакторської праці.

Неперестаний ріст Бібліотеки може, в недалекому майбутньому, поставити питання про поширення приміщення, про що Рада Б-ки вже має на увазі.

Секретар Микола Ковальський відмітив, що Бібліотека заняла уже поважне місце серед подібних установ Франції, про що свідчать її зв'язки з Французькою Національною Бібліотекою, Інститутом Слов'янських Студій в Парижі та іншими.

Детально про працю в Бібліотеці за минулу каденцію (1972-1973) звітував бібліотекар Петро Йосипишин. За той час, як дар, поступило 1030 книжок, крім різних журналів, часописів, витинків з часописів і фотокопій документів. Куплено 661 книжку на суму 8.229,95 франків.

Виготовлено каталоги дублікатів книжок українських (2444 позицій) і чужомовних (230). Продано дублікатів на суму 6.223,00 фр., головно в ЗСА, університетським бібліотекам або окремим особам.

Бібліотеку відвідало 774 осіб. Вписано 260 абонементів. Випозичено 695 книжок, крім того багато осіб користувалося читанням на місці. Зроблено фотокопії з різних книжок, часописів чи документів для 87 осіб із ЗСА, Аргентини, Бразилії, Англії і Франції на суму 2.784,61 фр. Для Бібліотеки зроблено фотокопії рідкісних книжок або документів, якими потім користувалися заінтересовані. В залі Б-ки відбулося 33 різних зібрань. Рада Б-ки відбула 7 своїх засідань. Вислано 1384 листи. Забезпечення Б-ки збільшено з 200.000 на 500.000 франків (проти пожежі, крадіжі і цивільної відповідальності). Контракт входить у силу з 19 лютого 1974 р. оплата забезпечення виноситься понад 1.500 фр. в рік. Для кращого забезпечення унікальних музеїних і цінної документації куплено сейф за 3.985,20 фр. у Бібліотеці працює постійно дві особи, по 20 год. у тиждень. Інвентарну книгу веде безкоштовно інж. Кирило Мазур, а касову книгу вів, теж безкоштовно, сл. п. Юхим Бацуца. Двічі в рік виходить бюлетень Б-ки (останнє число було 31) в якому подається хроніка життя Бібліотеки.

Фінансовий звіт подав скарбник д-р Кирило Митрович (подано в іншому місці).

В імені Контрольної Комісії д-р Аркадій Жуковський стверджив справне й бездоганне ведення діловодства та каси, до якого особливо спричинилися сл. п. Юхим Бацуца та Петро Йосипишин-бібліотекар.

На внесок Контрольної Комісії збори одного голосно уділили абсолюторю уступаючій Раді, а зокрема, бібліотекареві П. Йосипишинові, висловлено подяку.

Важливою точкою нарад, яку уступаюча Рада подала для обговорення, була справа надбання статута «д'ютіліте плюблік». Референт д-р К. Митрович детально з'ясував зборам потрібні для

циого правні вимоги (про це подано в іншому місці). Після дискусії в якій забрали голос М. Ковальський, І. Стасів, д-р А. Жуковський, проф. В. Кубійович та проф. П. Шумовський збори рішили, що покищо недоцільно робити заходи про здобуття цього статуту для Б-ки.

Апарат для фотокопій, який має Б-ка, на якому не можна виконувати складніших праць, як друк книжок, збори уповноважили нову Раду купити машину для друку офсет.

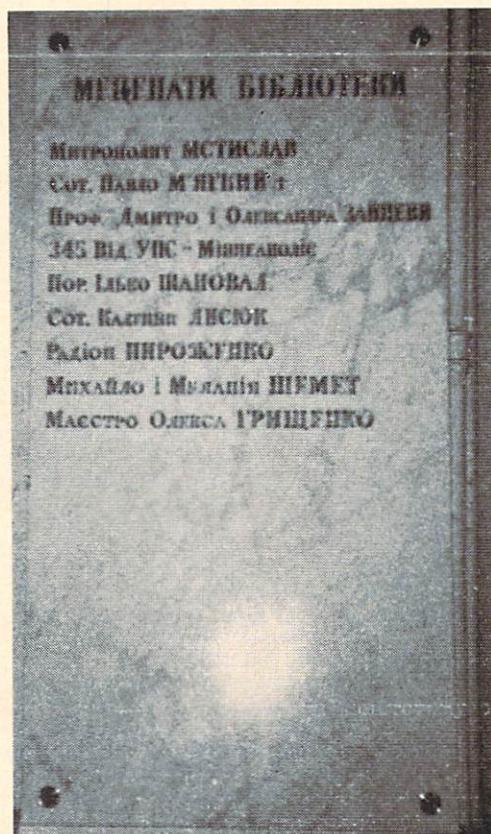
Збори одноголосно вибрали нову Раду Б-ки в її попередньому складі: голова Ради — проф. Павло Шумовський, 1-й заступник — Петро Плевако, 2-й заступник — проф. д-р Володимир Янів, секретар — Микола Ковальський, бібліотекар — Петро Йосипишин, скарбник — д-р Кирило Митрович.

Заступники: д-р Аристид Вирста і Вячеслав Лазаркевич.

Постійним Почесним Головою Бібліотеки є по-всякчасний Президент Української Народної Республіки. Заступники Голови Ради повсякчасні: Президент Української Вільної Академії Наук у ЗСА і Голова Центрального Комітету Вішанування Пам'яті Симона Петлюри в ЗСА.

Контрольна Комісія обрана в складі: голова — проф. д-р Володимир Кубійович, члени: інж. Микола Маслов і д-р Аркадій Жуковський, член заступник — д-р Назар Ясинчук.

На пропозицію П. Йосипишина збори оплескали рішили подякувати усім жертвам, а зокрема членам Меценатам.

СМЕРТЬ ПРЕЗИДЕНТА ЖОРЖА ПОМПІДУ

З приводу смерті Президента Французької Республіки Жоржа Помпіду Рада Бібліотеки вислава співчуття на ім'я Прем'єр-Міністра П'єра Месмера.

Прем'єр-Міністр телеграмою відповів: « До пана Павла Шумовського Голови Української

Бібліотеки Симона Петлюри, 6, рю де Палестін, Париж. Я був дуже зворушений висловами співчуття, яке Ви мені прислали з приводу смерті пана Жоржа Помпіду, Президента Республіки. Я Вам щиро дякую за Вашу симпатію. П'єр Месмер ».

НАША ВТРАТА

Після довгої і тяжкої недуги, 2-го лютого 1974 р., у шпиталі Св. Каміль у Брі сюр Марн, біля Парижа, відійшов у вічність на 74 році життя

сл. п. ЮХИМ ЯКОВЛЕВИЧ БАЦУЦА

дійсний член Бібліотеки ім. Симона Петлюри, декілька років був на становищі Голови Контрольної Комісії Бібліотеки, член багатьох ук-

райнських організацій: громадських, церковної, військової.

Покійний народився 1-го травня 1900 р. в с. Зіньківці на Поділлі. Приймав участь у Визвольній Боротьбі, останнє в складі 1-ої бригади 1-ої Запорізької дивізії.

Похорон відбувся 8-го лютого на цвинтарі в Роні су Нуя, де він мешкав, після заупокійної Служби Божої в Православній Церкві в Парижі.
Вічна Йому Пам'ять!

К. Митрович

ПОШИРЕННЯ ЧЛЕНСТВА БІБЛІОТЕКИ

На останніх Загальних Зборах членів Бібліотеки розглянено можливість здобуття для Бібліотеки окремого французьким законом передбаченого статусу, т. зв. « д'ютіліте публік ». У перекладі це звучить: статусу установи суспільної корисності. У Франції такі установи мають тісніший зв'язок з владами, користуються їхньою більшою опікою, полегшами в таксах, можуть діставати офіційні державні субсидії та приймати посмертні заповіти, без податкових відчисень. Зобов'язання таких установ є теж більші: їх нерухоме майно та дотаційний капітал підлягають контролю влад, затруднення плаченого персоналу мусить бути одобрене владами й у випадку ліквідації майно може переходити тільки на іншу установу такого ж статуту та за згодою влади.

Рада Бібліотеки розглянула ці можливості й подала звіт Загальним Зборам. Виявляється, що набуття такого статусу для Бібліотеки можливе, залишається тільки рішення про доцільність негайног переведення Бібліотеки на цей статус.

У зв'язку з цим Рада Бібліотеки звернула увагу на поширення її членського стану. Статут Бібліотеки вже давніше передбачував, крім дійсних членів Бібліотеки теж і звичайне-кореспонденційне членство. Таке членство існує, напр. у наших наукових інституціях, як напр. в Науковому Товаристві ім. Шевченка, де дійсними членами є науковці, які безпосередньо зв'язані з діяльністю товариства й звичайне членство,

І СПРАВА СТАТУСУ « Д'ЮТИЛІТЕ ПЮБЛІК »

яке цікавиться й підтримує працю товариства. Бібліотека має чисельних прихильників, які своїми датками засвідчують прив'язання до Заповідника Головному Отаманові та його культурної місії на чужині. Ці члени є розпорощені у Франції, в Європі чи за морями. Для них такий статут звичайного членства-кореспондента якраз і був передбачений. У зв'язку з евентуальним передбаченням статусу « д'ютіліте публік » стало необхідним оформити таке членство, бо для такого статусу треба начислювати найменше 200 членів. Велика скількість наших прихильників перейшла на статут такого звичайного членства Рада Бібліотеки та Загальні Збори висловили їм подяку за їхнє тісніше пов'язання з Бібліотекою. Рада Бібліотеки запропонує теж своїм прихильникам за морем перейти на цей членський статут.

Дискусія над цієї справою на Загальних Зборах виявила теж, що не наспів ще повний час для негайног переведення Бібліотеки на такий новий статус. З одної сторони, Бібліотека ще не закінчила свій процес розбудування своєї діяльності в новому приміщені, а таке розбудування могло б бути скомпліковане пов'язанням з владами.

З другої сторони, потрібно почекати, щоб інші українські установи у Франції здобули такий статут, щоб у випадку спадковости майна одної чи другої організації, воно залишилося в українських руках. Справа ця, отже, тим часом

закінчується, але до неї треба буде повернути порядком розвитку українського громадського життя у Франції.

Залишається здобутком те, що Бібліотека є вже в стані розросту набути такий статус «д'ю-

тіліте публік» і перехід до нього є справою дальншого розвитку й Бібліотеки й українського громадського життя. Для цього дальншого розвитку закликає Рада Бібліотеки членство Бібліотеки та всю нашу громадськість у вільному світі.

C. Mytrowytch

BIBLIOTHEQUE SIMON PETLURA —
centre documentaire d'études ukrainiennes en France

Installée depuis quelques années dans de nouveaux locaux la Bibliothèque Ukrainienne Simon Petlura se donne des structures adaptées à ce que l'on attend d'une telle institution.

Elle est le centre de documentation et d'études sur l'Ukraine et plus particulièrement de la période contemporaine de lutte pour l'indépendance des années 1917-1921.

La bibliothèque met à la disposition des lecteurs et des chercheurs une salle de lecture et un service de photocopie, une cartothèque, des documents et ouvrages disponibles à la bibliothèque, elle répond par correspondance, à la demande des chercheurs. Elle a également un service de périodiques, paraissant dans le monde, en langue ukrainienne et en d'autres langues ainsi que des publications relatives à l'Est européen.

Mais elle possède aussi un fichier regroupant les ouvrages sur l'Ukraine disponibles dans les bibliothèques françaises de Paris. La bibliothèque poursuit son effort afin d'essayer de répertorier

tous les documents sur l'Ukraine se trouvant dans les diverses bibliothèques de France. C'est un travail de longue haleine mais qui facilitera la tâche des chercheurs.

Il y a également un catalogue des doubles destinés à la vente ou à l'échange.

Près de la Bibliothèque se trouve le musée Simon Petlura. Dans ce musée sont réunis des objets ayant appartenu à Simon Petlura, Président de la République Ukrainienne ainsi que des documents officiels : proclamations, insignes, papier-monnaie, timbres — témoignages de l'histoire contemporaine de l'Ukraine. Le musée regroupe aussi des œuvres de peintres ukrainiens et il s'enrichit peu à peu d'objets historiques offerts par les Ukrainiens de la diaspora.

La Bibliothèque est enregistrée sous le № 6220 dans le recueil officiel des Bibliothèques placées sous le patronnage du Ministère de l'Education Nationale.

ГРОШОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМ. СИМОНА ПЕТЛЮРИ В ПАРИЖІ
ЗА ЧАС ВІД 1-го СІЧНЯ ДО 31-го ГРУДНЯ 1973

ПОСТУПИЛО :

Пожертви і членські внески —	48.978,93
Абонемент —	238,00
Продаж книжок —	4.762,67
Утримання могили С. Петлюри —	287,72
Переходові —	679,50
Різне —	2.270,73
Разом —	57.217,55
Сальдо на 1-го січня 1973 —	12.102,73
Всього —	69.320,28

ВИДАНО :

Поштові, адміністративні видатки —	1.324,33
Утримання Бібліотеки —	2.257,59
Видання бюллетеня —	6.451,80
Винагорода персоналу —	13.762,00
Купівля книжок, журналів —	6.182,34
Утримання могили С. Петлюри —	430,00
Податок —	701,95
Переходові —	337,50
Різне —	4.421,89
Разом —	35.869,40
Сальдо на 1-го січня 1974 —	33.450,88
Всього —	69.320,28

кою в касі — 874,05 фр., на поштовому конті — 14.020,57, на банковому конті — 18.556,26 та облігацій на суму — 220.000,00 фр.
28 лютого 1974.

Голова — В. Кубійович
Секретар — А. Жуковський
Член — М. Маслов

Контрольна Комісія в складі проф. В. Кубійовича — Голова К.К. і д-ра А. Жуковського — члена К.К. перевела контроль книgovодства за час від 1 січня 1973 до 31 грудня 1973 (позиції 1-451) ствердила, що всі вписи в книзі-деннику мають свої покриття й є правильно вписані.

З головних даних Контрольна Комісія ствердила, що на 1 січня 1974 р. знаходиться готів-

СИМОНОВІ ПЕТЛЮРІ

Слова—М. Ковальського

Музика.— Ю. Пономаренка

Moderato

Щоб дав-ни зго -ї -ти Полтавську ра-ну . Тебе па -ла Полтавсь-ка я зем-

ла I про-ти стріл во-ро-жо-ї о- ма-ни по-ста-вив

Ти оз-брое-не и м'я.

У сви - сті куль

гур- ко-ті гар-мат- нім ста- ле- вий по-гляд Твій роз- кра яв ніч.

стар-ле-вий по-глаголъїй роз-шире-ні

pesante

В бор-ні за край, у здви-зі ма-е -stat -нім Тво-е і- м'я, Тво-е і-

м'я бу-ло по- бі- ди клич.

з він- цем тер-

но- вим і а чо- лом кри- ва- вим Пет- лю-ра всю-ди: в сер-ці на ме-

Poco rlt.

a tempo pathétique

чах. И став Ти зно- ву в по-лум'-і заг-ра-ви, щоб слав- во-ю, щоб слав- во-ю про-

кла- сти во- лі шлях!

ГРОШОВІ ПОЖЕРТВИ:

ФРАНЦІЯ (у франках). Майора Григорія Гулі — 1.000,00; Андрія Чистосердіва — 300,00; Євгена Павловського — 200,00; Михайла Лаврієнка — 110,00; Панства Бориса і Наталки Трохимович, Олекси Мандрики, Федора Маймеска, Якова Возняка і Григорія Лагошняка по 100,00; Петра Горбового і Михайла Шіпулінського по 90,00; інж. Івана Гайди, Дмитра Кліма і П. Городецького по 50,00; інж. Всеволода Дідковського; дир. Олександра Сірецького, д-ра Назаря Ясинчука, В. Гринчука, Павла Ливадки, Йосипа Ожди і Сергія Чернєвського по 40,00; пані Логієр — 38,00; Володимира Гуцалюка, Григорія Філя, Івана Ракочі, Івана Литвиненка, Михайла Крулікевича, Зімайко по 30,00; Миколи Дідка, Миколи Дорожинського, Афіонета Парно, Івана Магуса, Петра Гладкого, Павла Крамара по 20,00; Івана Хоруженка, пані Анастасії Ольшевської по 15,00; Миколи Лубенця (на видання блюлетеня), Семена Бордюгівського, Івана Вербенця, Івана Лазоря, Якова Просяного, Ганни Дяченко, Євфросинії Кокоць, Василя Кокоць, Прокопа Кваска, Ілька Плювака, Івана Козака, Трофима Гундера і пані Ольги Гомола по 10,00; Василя Грушка і Андрея Горбацио по 5,00; Об'єднання Української Молоді у Франції — 100,00; Івана Упиренка — 30,00; А. Андрієнка — 100,00; Миколи Miш — 8,00; Миколи Луціва — 10,00.

БЕЛЬГІЯ. Івана Завзятого — 25,00 фр.

НІМЕЧЧИНА. Пані Клавдії Болдирев в пам'ять свого чоолвіка сл. п. полк. Болдирева — 25,00 ДМ.

Збірковий лист ч. 43/73. Збірщик Григорій Ткаченко, Мюнхен. Жертвовавці: Г. Ткаченко і Григорій Панчук по 10,00; М. Лівицький, М. Леонтій, М. Стиранка, Василев, А. Ромашко, Яримович, Матушевський, І. Гордієвський, Гарабач, В. Гришко, Горбан, Ігор Качуровський, І. Клейнер, Х.Х., Юр. Семенко і В. Будкевич по 5,00. Разом — 100,00 марок нім.

ШВЕЦІЯ. Валеріяна Федорчука — 100,00 фр. фр.

БРАЗІЛІЯ. Проф. Дмитра Зайціва — Мецената Бібліотеки — річний даток 1974 рік — 300,00 доларів amer.

КАНАДА (у доліярах). Д-ра Константина Бризguna на фонд сл п. Михайла Бризгуна-хорунжого Армії УНР. — 50,00; Всч. Отця Михайла Гринчишина — 10,00; проф. Теодора Цюцюри — 5,00.

Пані Марії Білоус в пам'ять своєї Матері сл. п. Олени Абрамовни Полтавець і свого брата сл. п. Георгія Івановича Полтавця, які упокоїлися в Бозі, в Україні, в 1973 р. — 25,00 amer. д.

Збірка в Товаристві «Просвіта» в Форт Вілліям Жертвовавці: Лев Івасиків, Петро Михайлишин, і Семен Пуляк по 5,00; Григорій Мигаль і Ілько Вишнинський по 3,00; пані Єлісавета Шепелюк, Ольга Лівінська, Наталія Вацік, Ганна Мирфі, Михайло Олійник, Ілько Яремчук, Степан Ткач, Григорій Яцишин, Михайло Дубей, Нестор Новак, Василь Журавель, Михайло Вasilik, Василь Мельник, Лоренс Кульпіт, Рональд Годованський і Іван Балабан по 2,00. Разом — 53,00 дол.

Головної Управи Української Стрілецької Громади від продажу подарованих карток — 638,40 франків; І. Слободянка — 67,61 фр. проф. Михайла Боровського — 10,00 дол. Олександра Коziрия на упорядкування могили Головного Отамана — 24,75 дол.

ЗСА (доліярах). Владики Митрополита Мстислава — 25,00; Каленика Лисюка 200 шерів (акцій) «Стерлінг Електронік» за які, при купівлі, заплачено 6,00,00 доларів; Пані Марії Білинської в пам'ять свого чоловіка св. п. проф. Василя Білинського — 25,00; Панства Бориса і Любови Жури, в пам'ять св. п. проф. Василя Білинського — 25,00.

Замість квітів на свіжу могилу св. п. Ганни Андріївни Бакум на Бібліотеку зложили: пані Марія Миколаєнко — 30,00, панство Юрій і Галина Матушевські — 20,00, хрещениця Ганни Бакум — Муся і Стан Куліни — 15,50; панство Володимир і Оксана Бакум — 10,00; куми — Аня і Микола Замші — 10,00; панство д-р Ігор і Дарія Вітвицькі — 5,00. Разом 90,00.

Головної Орденської Ради Ордену Залізного Хреста — 100,00; пані Степаниди Галичин — 30,00, Василя Надраги (річний даток за 1974 р.), панства Зенона і Ярослави Гой, пані Марія Клепачівської, панства В. і В. Клос, Товариства Прихильників УНР у Денвері по 10,00; проф. Бориса Мартоса — 5,00.

301 Відділу Українського Народного Союзу в Чікаго — 25,00.

Збірки переведені заходами Представництва Бібліотеки — Центральним Комітетом Вшанування Пам'яті Симона Петлюри в ЗСА:

інж. Володимира і Юлії Безсонових — 25,00; Михайла й Катерини Гуцулів — 20,00; пані Зіновії Мацик — 10,00;

Родини Протопресвітера о. Миколи Литваківського замість квітів на свіжу могилу св. п. Ганни А. Бакум — 25,00 :

ч. 1/73. Полк. Василь Задоянний — Уповноважений Комітету в Нью Йорку. Жертвовавці: Володимир Туніцький і Григорій Жупенко по — 10,00; Володимир Білок, Іван Лось, Є. Сукнярський, Федір і Ганна Карпук, Гузар по 5,00; Йосип Костичин, Матвій Суржко, Іван Збанко і О. Василицук по 2,00; В. Павленко — 1,50; Улена Збанко, Петро Х., І. Скороцький, Савчук, XXX, В. Левицький, Андрій Донець, Петро Милорадович, прізвище невиразне і Йосип Костюченко по 1,00. Разом — 64,50.

ч. 10/73. Збірщик К. Степовий — Уповноважений в Ірвінгтон. Д-р Т. Шегедин — 10,00; інж. Вол. Яворський — 5,00; Іван Каневський — 2,00. Разом — 17,00.

ч. 13/73. Виданий інж. Павлові Лимаренкові — Уповноважений Комітету в Філадельфії. Збірку перевели інж. П. Лимаренко і Федір Корсун. Ірина і Володимир Процюк, Ілля Журжа і Микола Химич по 10,00; Павло Лимаренко — 5,00; Василь Павленко — 3,00; Дмитро Ткачук, В. Татунчак, І. Збанко і Федір Корсун по 2,00; Василь Кострицький, Павло Радош, М. Кравчук, Газетський, В. Нестерук, С. Щерба, А. Богдан, Кучуров, Марко Лібець, Федір Димчук, Мих. Хомич, Мих. Сапіга і Левицький по 1,00. Разом — 59,00.

ч. 16/73. Збірщик Григорій Мельник — Уповноважений в Рочестері. Українська Кредитова

Спілка — 25.00; Володимир Зелез і Т. Єрстенюк по 5.00; Микола Білок, Василь Скробач і Михайло Ліків по 3.00; Григорій Мельник, Володимир Пилипенко, О. Воробей, Л. Білик, Гр. Тригула, А. Табінський, Микола Скрипка, А. Повх, Федір Минак, Микола Шабельник, Володимир Карамушка, Михайло Лялька, Богдан Віндловський, Ігор Чернецький, Андрій Стельник, Володимир Скрипка, Федір Лисенко, Федір Смоловик і Роман Коваль по 2.00; А. Шевченко, Євген Красновольський, Василь Петрів, Андрій Омельченко, Володимир Далькевич, Володимир Біловус, Микола Ковалюк, Петро Цимбал, Роман Боднар, Мефодій Скирльник, Юрій Єрстенюк, Василь Рубан, Іван Штепа, Сергій Гейзлер, Микола Безверхий, Олексій Скибицький, Панас Діловський, Дмитро Рудий, Микола Кущ, Яків Клименко, Василь Романів, Микола Нечипуренко, Гнат Кобець, Артем Корнієнко, Федір Федоренко, Павло Хорошилів, Н.Н. і М. Дудка по 1.00. Разом — 110.00.

ч. 28/73. Виданий полк. А. Генсурівському — Голова Т-ва Прихильників УНР і Уповноважений Комітету (нині покійний), Жертвовавці: А. Генсурівський, Микола Петренко, А.Л. Ліневич, Юрій Ілінський, Микола Бурда, о. Андрій Ілінський, Михайло Ротко, А. Генсурівський і Ірина Гольгерсон по 5.00; К. Третепель-Еміль — 4.00; Михайло Саливон і Леонід Петренко по

3.00; Сергій Соляник, Олександер Сагуленко, Р. Сапон, Юстина Петренко, Віктор Спіон і Петро Бойчук по 2.00; Юлія Тишківська, Микола Теслевич і В. Павленко по 1.00. Разом — 70.00.

ч. 31/73. Виданий Протопресвітерові о. Миколі Литваківському — Протекторові-Уповноважено-му Бібліотеки. Жертвовавці: д-р Василь Трухлив і інж. Богдан Тимрюрак по 25.00; д-р А. Литваківський — 10.00; о. прот. І. Крестюк, о. С. Головко і о. Орест Кулик по 5.00; проповедник о. Ф. Білецький — 2.00. Разом — 77.00.

ч. 41/73. — 345-го Відділу Українського Народного Союзу в Міннеаполісі (збірку перевела пані Марія Дербуш). Пані Ольга Амброзяк 5.10; пані Марія Дербуш, Марія Процай, Олена Романовська, Василь Гноєвий, Ол. Грановський, Василь Домбровський, Мирон Кириленко, о. Андрій Кість, Михайло Каркоць, Василь Кулик, Семен Тоцький, Дмитро Хабин і Олекса Яцько по 5.00; Роман Рибак — 3.63; Гнат Чигрин — 3.40; Юрій Генчаренко — 3.30; Марія Ясенюк і Василь Станиславів по 3.00; пані Лідія Георгієнко — 2.75; Степан Кириленко — 2.40; пані Ольга Єльників, Олена Романовська, Борис Полець і Олександер Полець по 2.00; пані Олександра Костюк — 1.80; Григорій Олійник — 1.60; пані Марія Вовк і Микола Пригар по 1.01; пані Ольга Хоролець, Тетяна Янківська, Зіна Щербаненко, Ярослав Абрамчук і Юрій Корбин по 1.00. Разом — 110.00.

МУЗЕЙ

Дар п. Каленика Лисюка з Онтаріо, ЗСА: 4 антимінси, кубок і ложка Гетьмана Полуботка з його гербом, перстень-печатка Гетьмана Івана Виговського, пояс слуцького виробу, хрестик металевий, з двох половинок, в якому носили мощі, іконка св. Миколая з 12 століття, металева, римська монета знайдена коло Одеси в 1915 р.,

монети: 1566 р. (з тризубом), 1664 і 1667, табакерка і бусоль ген. М. Омеляновича-Павленка, які він вживав під час Зимового Походу 1919-1920 рр.

Федора Дзюби (Париж) — Бронзова медаль Т. Шевченка видана в Парижі в пам'ять поета. Печатка-каучукова присвячена відкриттю пам'ятника Шевченкові в Вашингтоні.

Степана Кітки (Клівленд) — матеріали присвячені Кардиналові Й. Сліпому.

БІБЛІОТЕКОЮ ОДЕРЖАНО КНИЖКИ ТА РІЗНІ МАТЕРІЯЛИ ВІД:

П.С. (Англія) — 2 кн., 3 жур. та вирізки з англійських часописів про українські справи; Миколи Ковальського (Париж) — 44 кн. 39 жур. новти, та різні архівні матеріали; Каленика Лисюка (Онтаріо) — 26 кн. 9 жур. та різні матеріали; В-ва «Українські Вісті» (Новий Ульм) — 3 кн.; Олександра Брика (Вінніпег) — 10 кн. 30 жур.; Гордія Мироненка (Гот Спринг) — 3 жур. та різні матеріали (листи); Миколи Грушевського (Париж) матеріали відкриття пам'ятника Шевченка в

Вашингтоні; В-ва «Дорога Правди» (Торонто) — 1 кн.; д-ра Романа Кухара (Гейс) 1 кн.; Івана Скиби (Торонто) — 12 кн. 7 журналів; Лева Пилипенка (Філадельфія) — 1 кн.; Бібліотеки ім. Св. Володимира в Калгарі (Канада) — 6 кн.; 1 жур. та різні матеріали; полк. Василя Задоянного (Фляшніг) — 3 кн.; Українського Католицького Університету св. Климента Папи (Рим) — 9 кн.; Івана Жураківського (Вілерю) — 1 жур.; Гаврила Цюпака (Париж) — 4 кн.; Миколи Пе-

трашевського (Париж) — фотокопії документів і фак-сімілі «октябрської революції»; В-ва «Права» (Прудентопіль) — 1 кн.; Зосима Дончука (Філадельфія) — 1 кн.; Ольги Вітошинської (Париж) — 2 кн.; панства Жаровських (Париж) — 17 кн., 55 журналів; панства Коваленків (Париж) — 2 кн., 13 жур., ноти, різні матеріали; д-ра Лева Биковського (Денвер) — 19 кн., 10 жур., вирізки з газет та різні матеріали; Проп. Григорія Домашовця (Ірвінгтон) — 2 кн.; В-ва «Чайка» (Лондон) — 3 кн.; проф. Дмитра Зайцева (Ріо де Жанейро) — 1 кн.; Сільвестра Мартюка (Філадельфія) — 1 кн.; Стуаканеску (Париж) — 1 кн.; інж. Всеолода Дідковського (Монлюсон) — 29 жур. «Технічні Вісті», Львів; Європейської Християнської Місії (Курбевуа) — 2 кн.; В. Закальницького (Дамарі ле Ліс) — 20 кн. і 1 жур. д-ра Володимира Безушко (Філадельфія) — 47 кн.; проф. Яр. Рудницького (Вінніпег) — 10 кн. і 1 жур.; д-ра Павла Маценка

(Вінніпег) — 2 кн.; Євгенії Грінвальдт (ЗСА) — 2 кн.; Олександра Моха (Торонто) — 7 жур.; В-ва «Батьківщина» (Торонто) — 1 кн.; Андрія Свірка (Брюссель) — 2 кн.; Ніни Мудрик-Мриц (Торонто) — 1 кн.; д-ра Константина Бризгуна (Торонто) — матеріли 2-го СКВУ, 1 кн., 25 жур.; вирізки з часописів: Володимира Ганейка (Бразилія) — часописи із статтями на українські теми; Р. Бучацької-Бровар (Гарі) — 11 кн.; Віри Петренко (Осло) — 1 кн.; Марти Калитовської (Франція) — 4 кн.; Ореста Городиського (Чіка-го) — 4 кн., 15 жур.; В-ва Української Православної Церкви в ЗСА (Бавнд Брук) — 1 кн.; В-ва «Рідна Церква» (Новий Ульм) — 1 кн.; В-ва Юліяна Середяка (Буенос Айрес) — 1 кн.; проф. Яр Славутича (Едмонтон) — 1 кн. Союзу Українців у В.-Британії (Лондон) — 6 кн.; Бібліотеки інтернаціональної документації (Нантер) — 1 кн.

НОВІ ВИДАННЯ НАДІСЛАНІ АВТОРАМИ І ВИДАВНИЦТВАМИ:

ДОНЧУК Зосим. Роман та ювілейні відгуки читачів. В-во «Власна Хата». Філадельфія, 1973, ст. 352 — дар автора.

Еп. ЛЕДБІТЕР Ч.В. Утаємнений бік Богослужб. Написано на основі праць Ч.В. Ледбітера, Єпископа Англіканської Церкви. В-во «Рідний Край». Обкладинка їздова книги М. Лавренка. Новий Йорк, 1973, ст. 68 — дар М. Лавренка.

КОРНИЛЯК Володислав. Твори. Мюнхен, 1971, ст. 203 — дар Єпископа д-ра Платона Корниляка. ПИЛІПЕНКО Лев. Під шеліт серця. Третя збірка віршів. Обкладинка Якова Сокола. В-во «Власна Хата» Філадельфія, 1973, ст. 128, тираж 500 прим. — дар автора 5 прим.

БУЧАЦЬКА-БРОВАР Ростислава. Наша пісня. ч. 2. Українські Гимни, народні пісні і фортеپіанові композиції. Обкладинка-Олександр Бровар. Переклад на англійське мір Оксана Лукашевич Полон, мір. Лавро Полон. Ноти — Роман Лаврович. Видання авторки. Гарі, Індіяна, ЗСА, 1973, ст. 43 — дар авторки ч. 1 — 10 прим. ч. 2. — 1 прим.

Полк. ЗАДОЯННИЙ Василь. Нація в боротьбі за Україну. Т. IV. 1972 р. Т. V. 1973. Відбито фотостатним способом виключно для Архівів-Музеїв. Нью Йорк — дар автора.

ОВЕЧКО Іван. Чехов і Україна. (Походження А.П. Чехова, його зв'язки з Україною й українські елементи в житті і творчості письменника). Передмова Василя Лева. Український Вільний Університет. Серія: Монографія ч. 20. Мюнхен-Грілі, 1973, ст. 150, тираж 1000 прим, офсетним друком машинописного тексту — дар Каленника Лисока.

БЛАГОВІСНИК Верховного Архиєпископа Візантійського Українського (Греко-Руського обряду). Кастельгандолфо біля Риму. Рік VIII, кн. 1-4, ст. 90 — дар Верховного Архиєпископа.

ВІТОШИНСЬКА Ольга. Подорожі Блаженнішого Кир Йосифа VII 1968-1970 у світлі чужої преси. Праці Українського Богословського Нау-

кового Товариства. Том XX. Рим-Париж, 1972, ст. 143, ілюст. дар Верховного Архиєпископа і авторки.

Перші Українські проповідники і їх твори. Видання друге Українського Католицького Університету ім. св. Климента Папи. Праці Греко-Католицької Богословської Академії. Т. XXXV, Рим, 1973, ст. 188 — дар Кардинала Сліпого.

Пісні мандрівника з нотами. З англійського співаника переклав Степан Мельничук. Перше видання. 2-га книжка без нот. — дар перекладача.

ДОМАШОВЕЦЬ Гр. Одне півторіччя. В-во «Кирило-Методіївського Братства», Ірвінгтон. 1973, стр. 256 (фотодрук) — дар автора.

ЛЮБОМИРЕНКО Богдан. З Христом в Україні. Записи віруючого за роки 1941-1943. Відбитка з журналу «Християнський Вісник». В-во «Дорога Правди». ч. 52. Вінніпег-Торонто. 1973, ст. 112 — дар видавництва.

КАЛЕНДАР «ПРАЦІ» на 1974. В-во оо. Василіян. Прудентопіль. Бразилія, ст. 106 — дар видавництва.

Проф. д-р КІСІЛЕВСЬКИЙ. Українське мовознавство в останній добі (Філологічні праці). Праці Філософічно-філологічного Факультету. Т. VII. Видання Українського Католицького Університету ім. св. Климента Папи. Рим, 1973, ст. 193 — дар Кардинала Сліпого.

ГАК Анатоль (Мартин Задека). Від Гуляй-Поля до Нью Йорку. Спогади. Видання «Українських Вістей». Новий Ульм-Філадельфія. 1973, ст. 326 — дар видавництва.

СОЛЖЕНИЦІН Олександр. Нобелівська лекція з літератури (переклад Ігоря Качуровського). Видання «Українських Вістей». Новий Ульм, 1973, ст. 16 — дар видавництва.

БОГОСЛОВІЯ. Т. XXXV кн. 1-4. 1971. Видає Українське Богословське Наукове Товариство. Рим. 1971, ст. 256 — дар Кардинала Сліпого.

КАЛЕНДАР «СЛОВО» на ювілейний 1974 рік.

55-річчя Соборності Української Держави, 40-ліття видавництва «Вільне Слово». Торонто. 1974, ст. 144 — дар видавництва.

СВІТ Іван. Українсько-японські взаємини 1903-1945. Історичний огляд і спостереження. Українське Історичне Товариство. Серія: Мемуаристика ч. 3. Нью Йорк. 1972, ст. 371 — дар автора.

ЧОРНОГОРА Федір. Письмо Народовців Руських до редактора політичної часописі «Русь», як протест і меморіал. Передрук з унікального оригіналу з 1867 р. Документ попереджений вступним словом та сильветкою автора. Бібліотека «Шашкевичіяни» ч. 6. Редактор: М.Г. Марунчак. Вінніпег, 1973, ст. 15-4 — дар д-ра Константина Бризгуна і Бібліотеки «Шашкевичіяни» 2 прим.

ВОЛОДИМИР Р. Сучасний вертеп. Драматичні твори. Українське Видавництво. Мюнхен. 1973, ст. 171 — дар автора.

МУДРИК-МРИЦ Н. Легенди. Ілюстрації автора. Об'єднання Українських Письменників у Канаді «Слово». Торонто-Едмонтон. 1973, ст. 30 — дар авторки 2 прим.

МЛИНОВЕЦЬКИЙ Р. Нариси з історії Українських Визвольних Змагань 1917-1918 р. (Про що «Історія мовчить») Т. 2. Друге видання переглянуте і значно доповнене. Чужина. 1973, ст. 670 — дар Р. Бжеського.

МЛИНОВЕЦЬКИЙ Р. Надзвичайний додаток до «Нарисів з історії Українських Визвольних Змагань» (1917-1918). 1973, ст. 80 — дар Р. Бжеського.

о. КОНРАД Микола, проф. д-р. Нарис історії стародавньої філософії. Друге видання опрацював проф. д-р Петро Ісаїв. Видання Українського Католицького Університету ім. св. Климентія Папи. Праці Філософічно-гуманістичного Факультету. Т. X-XI. Рим, 1974, ст. 396 — дар Кардинала Сліпого.

БОГДАН Ф. Словник українських прізвищ у Канаді. Накладом Ономастичної Комісії UVAN і Канадського Назвознавчого Інституту.. Ономастика ч. 47. Вінніпег-Ванкувер, 1974, ст. 354 — дар проф. Яр. Рудницького.

КАЛЕНДАР «ПРОСВІТА» на 1974. Річник XXXII. Накладом Українського Т-ва «Просвіта» в Аргентині. Буенос Айрес, ст. 160 — дар видавництва.

Д-р ФОСТУН Святомир М. Гетьман Павло Полуботок. (1724-1974). Союз Українців у Великій Британії, Культурно-Освітній Відділ. Обкладинка: інж. Петро Маслій. Лондон, 1974, ст. 10 (цикlostиль) — дар видавництва 2 прим.

Д-р ФОСТУН Святомир М. Марко Черемшина (1874-1974). Союз Українців у Великій Британії, Культурно-Освітній Відділ. Обкладинка: інж. Петро Маслій. Лондон, 1974, ст. 12 (цикlostиль) — дар видавництва.

Д-р ФОСТУН Святомир М. 25-ліття Об'єднання Бувших Воїнів Українців у Великій Британії. 1949-1974. Обкладинка: інж. Петро Маслій. Лондон, 1974, ст. 12 (цикlostиль) — дар ОБВУ.

ДМИТРІВ І. Микола Міхновський. 1924-1974. Основоположник Українського Націоналістично-го Політичного Руху. Лондон, 1974, ст. 17 (цикlostиль) — дар СУБ.

Інж. КУЩИНСЬКИЙ Антін. Отець Августин Волошин — Президент Карпатської України. (1874-1974) Союз Українців у Великій Британії, Культурно-Освітній Відділ. Лондон, 1974, ст. 6 (цикlostиль) — дар видавництва.

МАЦЕНКО Петро. Конспект історії української церковної музики. Видання Колегії Св. Андрея. Вінніпег, 1973, ст. 101 — дар автора.

ЗАХІДНОКАНАДСЬКИЙ ЗВІРНИК. Упорядкував Яр Славутич. Канадське Наукове Товариство ім. Шевченка. Осередок на Західній Канаді. Т. XIV. Едмонтон, 1973, ст. 207 — дар проф. Яр Славутича.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ КАЛЕНДАР на 1974 р. Видання Української Православної Церкви в ЗСА. Бавнд Брук, ст. 160 — дар видавництва.

КАЛЕНДАР «РІДНА ЦЕРКВА» на 1974 р. В-во «Рідна Церква». Новий Ульм, 1974, ст. 32 — дар видавництва.

ГИРСЬКИЙ Дмитро. Дивні способи виправдування антидержавної політики. (Відгук на фальсифікації соціалістів з табору УНР). В-во «Батьківщина». Торонто, 1973, ст. 184 — дар видавництва.

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ «МІТЛА» на 1974. Видавництво Юліяна Середяка. Буенос Айрес, 1973, ст. 128 — дар видавництва.

MONUMENTA UCRAJNAE HISTORICA. Vol. XIII. De Processibus Canonis Ecclesiae Catholicae Ucrainorum in Transcarpathia. av. 1771 usque 1853. Collegit Dr. Alexander Baran. Editiones Universitatis Catholicae Ucrainorum S. Clementis Papae. Romae, 1973, p. 281 — don du Cardinal Josephus Slipyj.

MONUMENTA UCRAJNAE HISTORICA. Vol. XI (1633-1659) Collegit Metropolita Andreas Sepyckyj. Editit Metrop. Josephus Slipyj Archiep. Editiones Universitatis Catholicae Ucrainorum S. Clementis Papae. Romae, 1974, p. 647. Major et Cardinal — don du Cardinal Josephus Slipyj.

ODDESS Olga. Let There Be Light. Chaika Publishing LTD. London, 1973, p. 60 — don de l'Editeur.

OSSADCHY Mykhaylo. Cataracte. Récit. Traduit de l'ukrainien par Kaléna Uhry. (Cet ouvrage est la traduction, publiée pour la première fois en France, du livre en langue ukrainienne : BILMO) Librairie Arthème Fayard, Paris, 1974, p. 332 — don de l'Editeur

RUDNYCKYJ J.B. An Etymological Dictionary of the Ukrainian Language Vol. II, Part 2 (13). Ukrainian Free Academy of Science — UVAN, Inc. Winnepeg, 1974, pp. 97-192 — don de l'Auteur.

HALLU Roger, s. m. Anne de Kiev — Reine de France. Editions Universitatis Catholicae Ucrainorum S. Clementis Papae. T. IX. Romae. 1973, p. 247, illust. — don du Cardinal Slipyj.

BIBLIOTHEQUE de Documentation Internationale Contemporaine. Liste des Périodiques en cours reçus par la bibliothèque en 1973. B.D.I.C. Centre Universitaire à Nanterre. Tirage offert. 29 novembre 1973, p. 176 — don de B.D.I.C.

JABLONSKA-OUDIN Sophie. Le charme du Maroc. Traduit de l'ukrainien par M. Kalytovska et revu par Banine. Paris, 1973, p. 92 — don de M. Kalytovska, 2 exp.

KALYTOVSKA Marthe. Dix lettres à Sophie Jablonska-Oudin pour le troisième anniversaire de son départ vers les « Horizons lointains ». Paris, 1974, p. 19. — don de l'Auteur. 2 exp.

OUKRAININKA Lessia. L'Amphitryon de Pierre Traduit de l'ukrainien, préfacé et annoté par Andrej Swirko. Bruxelles, 1974, p. 141 — don du traducteur, 2 exp.

BIBLIOTHEQUE NATIONALE. Bibliothèque spécialisée de Paris et de la région parisienne. Sé-

lection par mots matière. 4-ème édition mise à jour au 1-er septembre 1972. Bibliothèque Nationale, Paris, 1972, p. 31, offret — don de la B.N.

Direction des Bibliothèques et de la lecture publique. Inventaire des Périodiques étrangers et des publications en série étrangères reçus en France par les Bibliothèques et les Organismes de documentation. Mise à jour partielle 1970. Bibliothèque Nationale. Paris, 1973, p. 971.

UKRAINE A CONCISE ENCYCLOPAEDIA. Prepared by Shevchenko Scientific Society Edited by Volodymyr Kubijovyč. Foreword by Ernest J. Simons. Vol. I, pp. 1185, vol II, pp. 1394. Published for the Ukrainian National Association. University of Toronto Press. Jersey City, N.J. USA, 1971 — don des Services Americains d'information et de relations culturelles, Paris.

БІБЛІОТЕКА МАС ЖУРНАЛИ:

АЛЬМАНАХ. Табор Олександров (Польща). 1921, ч. 1. Дубл. ч. 1.
ВЕСЕЛКА. Каліш, 1923.
ВІДРОДЖЕННЯ. Львів, 1930, чч. 10-12.
ВІЛЬНА СПІЛКА. Львів, 1921, ч. 2. Прага-Львів, 1923, збірник 2-ий.
ВІСТИ З ЛУГУ. Львів, 1931, ч. 8-9, 1932, ч. 8-9.
ВОГНІ. Львів, 1932, ч. 2, 3.
ЖИВЕ СЛОВО. Львів, 1939, чч. 1, 2, 3, 4.
ЗА СОБОРНІСТЬ. Луцьк, 1932, ч. 1.
ЄДИНИМ ФРОНТОМ. Париж, 1939, ч. 1.
НОВА ГРОМАДА. Харків, 1928, ч. 8.
НОВА ГРОМАДА. Віденсь, 1923, ч. 2, 3-4. 1924, ч. 2-4, 5-6.
НОВА ХАТА. Львів, 1935, ч. 17. 1939, ч. 13-14.
НОВІ ШЛЯХИ. Львів, 1929, ч. 5, 6, 7.
НАШ СВІТ. Варшава, 1924, чч. 10-12, 13-14, 15-16, 17-18. 1925, чч. 1, 2, 4.
НАША БАТЬКІВЩИНА. Львів, 1937, ч. 1, 1938, ч. 3.
НАША БЕСІДА. Варшава, Львів, Луцьк, Холм, 1926, ч. 3, 6.
НАША ГРОМАДА. Подебради, 1926, ч. 5-6 (31-32).

ПРОМІНЬ. Чернівці, 1922, ч. 2, 9-10. 1924, ч. 2.
РАНОК. Париж, 1928, ч. 1.
РЕЛІГІЙНО-НАУКОВИЙ ВІСНИК. Щепорне (Польща), 1923, ч. 11-12.
СВІТ. Львів, 1927, ч. 12, 13-14. 1928, ч. 8, 10, 12, 13-14.
СІЛЬСЬКИЙ СВІТ. Львів, 1926, ч. 8.
СВІТ ДИТИНИ. Львів, 1925, ч. 2, 4.
СЕЛО. Прага, 1930, ч. 1, 2, 3, 4. 1931, ч. 5.
СТЕРНІ. Прага, 1922, ч. 1. дубл. ч. 1.
ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО. Львів, 1924, ч. 1, 2, 3, 4.
ТРИБУНА УКРАЇНИ. Варшава, 1923, ч. 1, 5-6.
УКРАЇНСЬКА КОРЕСПОНДЕНЦІЯ «УКРАЇНКОР». Прага, 1930, ч. 15, 17, 20. 1931, ч. 9 (44), 11 (46), 12 (47).
УКРАЇНСЬКИЙ ЖІНОЧИЙ КОНГРЕС. Станіславів, 1934, ч. 23-27.
УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ. Прага, 1934, ч. 6-7 (7). 1936, ч. 1-2 (17), 4 (19). 1937, ч. 3-6 (24), 7-9 (25).
ЛЕ МОНІТЕР ЮКРЕНІЕН. Тарнов (Польща), 1923, ч. 1 (фр. мовою).

МІСЯЦЬ ТРАВЕНЬ — МІСЯЦЬ ПОЖЕРТВ НА БІБЛІОТЕКУ-МУЗЕЙ ім. С. ПЕТЛЮРИ В ПАРИЖІ

Коли офіційно було відкрито ПЕРШУ Всеукраїнську Національну Бібліотеку-Музей на чужині, у світовій столиці — Парижі, в 1929 р. встановлено було, що місяць травень — роковини трагічної смерти сл. п. Головного Отамана Симона ПЕТЛЮРИ — місяць зборок пожертв.

У цьому місяці кожний свідомий українець, кожна українська організація, інституція, установа, церковні об'єднання чи українське підприємство, банківі централі, їх відділи-кредітівки, повинні згадати пам'ять Нашого Національного Героя-Мученика і своєю даткою спричинитися до забезпечення, розбудови й розвитку Пам'ятника, яким є Несміртельний Монумент Симонові ПЕТЛЮРІ — Бібліотека-Музей ЙОГО імені в Парижі.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Рада Бібліотеки повідомляє українське громадянство, що в суботу, 25-го травня 1974 р., у день трагічної смерти сл. п. Головного Отамана Симона ПЕТЛЮРИ, о год. 14.30, буде покладено на Його могилі вінок від Бібліотеки й відслужена Панахида.

В неділю, 26-го травня, о год. 15.00, на цвинтарі Монпарнас, буде відслужена урочиста Панахида на могилі сл. п. Головного Отамана Симона ПЕТЛЮРИ.

Рада Бібліотеки

Неперіодичне видання Ради Української Бібліотеки-Музею імені Симона Петлюри в Парижі.